

Дело C-304/21

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване:**

12 май 2021 г.

Запитваща юрисдикция:

Consiglio di Stato (Италия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

23 април 2021 г.

Жалбоподател във въззивното производство:

VT

Ответници във въззивното производство:

Ministero dell'Interno

Ministero dell'interno - Dipartimento della Pubblica Sicurezza -
Direzione centrale per le risorse umane**Предмет на главното производство**

Отмяна или изменение, след спиране на изпълнението, на решение № 2672/2020 на Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Областен административен съд на Лацио, Италия) със седалище в Рим (наричан по-нататък „TAR del Lazio“), с което се отхвърля жалбата на VT за отмяна на обявление № 333-B/12H.27.19 от 2 декември 2019 г. относно публичен конкурс по документи и полагане на изпити за назначаване на 120 комисари в държавната полиция (наричано по-нататък „обявлението от 2 декември 2019 г.“), както и на Постановление № 103 на Ministero dell'Interno (Министерство на вътрешните работи, Италия) от 13 юли 2018 г. (наричано по-нататък „Министерско постановление № 103/2018“), на имплицитното решение за недопускане на VT до този публичен конкурс, както и на всеки друг предварителен, изготвен, свързан с тях или последващ акт.

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Съвместимост с европейската правна уредба за недопускане на дискриминация, основана на възраст, по-специално с Директива 2000/78/ЕО, на Законодателен декрет № 334/2000. Всъщност последният, като регламентира профила на длъжността „комисар в държавната полиция“, въвежда, с някои изключения, възрастова граница от 30 години за участие в съответния публичен конкурс.

Член 267 ДФЕС

Преюдициален въпрос

Трябва ли Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година, член 3 ДЕС, член 10 ДФЕС и член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз да се тълкуват в смисъл, че не допускат националната правна уредба, съдържаща се в Законодателен декрет № 334/2000 и следващите изменения и допълнения, както и в източниците на вторичното право, приети от Министерството на вътрешните работи, която предвижда възрастова граница от тридесет години за участие в процедура за подбор за длъжността комисар в системата на служителите от държавната полиция?

Разпоредби на правото на Съюза, на които е направено позоваване

Член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

Член 3 от Договора за Европейския съюз.

Член 10 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Заклучения на председателството на Европейския съвет в Хелзинки от 10–11 декември 1999 г., в точка 40 от които е предвидено следното: *„При провеждането на реформа на пазара на труда държавите членки следва да отделят специално внимание“, по-специално „на обучението през целия живот и на равните възможности за мъжете и жените“.*

Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година (наричана по-нататък „Директива 2000/78/ЕО“); по-специално съображения [9, 11, 18, 23 и 25]; член 2; член 3, параграф 1, буква а); член 4, параграф 1 и член 6, параграф 1.

Национални разпоредби, на които е направено позоваване

Decreto legislativo 9 luglio 2003, n. 216 (Законодателен декрет № 216 от 9 юли 2003 г.) (наричан по-нататък „Законодателен декрет № 216/2003“); по-специално член 2, който предвижда понятията „дискриминация“ и „пряка

дискриминация“ по същия начин като член 2 от Директива 2000/78/ЕО; член 3, алинея 1, който урежда приложното поле на законодателния декрет по същия начин като Директива 2000/78/ЕО; член 3, който възпроизвежда в алинеи 3, 4 bis и 6 съдържанието на членове 4 и 6 от Директива 2000/78/ЕО.

Legge 15 maggio 1997, n. 127 (Закон № 127 от 15 май 1997 г.); по-специално член 3, параграф 6, съгласно който: „За участието в конкурси, организирани от публичната администрация, не се прилагат възрастови ограничения, освен в случаите, посочени в правилниците на отделните администрации, свързани с естеството на службата или обективните нужди на администрацията“.

Decreto legislativo 5 ottobre 2000, n. 334 (Законодателен декрет № 334 от 5 октомври 2000 г. (наричан по-нататък „Законодателен декрет № 334/2000“). По-специално член 1, който предвижда длъжностите от системата на ръководните служители от държавната полиция; член 2, алинея 2, който урежда функциите на комисарите от държавната полиция, както следва: „Лицата от категорията на служителите, включително до длъжността „главен комисар“, изпълняват длъжностите „служител по обществена сигурност“ и „служител в съдебна полиция“. Във връзка със заеманата длъжност те изпълняват функции, присъщи на институционалните задачи на държавната полиция и на Администрацията по обществена сигурност, със самостоятелна отговорност за вземане на решения и съответен професионален принос. Освен това те осъществяват обучението на наетите служители и в зависимост от притежаваната професионална квалификация изпълняват задачи, свързани с образованието и обучението на служителите от държавната полиция. Тези служители са преки сътрудници на лицата, заемащи по-високи длъжности в системата и ги заместват в ръководството на службите и отделите в случай на отсъствие или възпрепятстване. Ако заемат съответната длъжност, както и при смяната на ръководителите на Обособените управления по обществена сигурност, главните комисари упражняват и правомощия на местен орган по обществена сигурност. Тези служители, като носят пълна отговорност за дадените указания и постигнатите резултати, изпълняват също ръководни функции в служби и отделите, които не са запазени за служители с по-висока длъжност, както и функции по ръководство и координиране на няколко организационни единици в службата, в която са назначени. Посочените функции се определят със заповед на началника на полицията — генерален директор по обществена сигурност, като се предпочита назначаването на заместник-комисари и комисари като отговарящи, както и в рамките на службите или отделите, които изпълняват задачи, свързани с общественения ред и сигурност и контрол на територията, и на тези от специалните сектори и специализираните отделите. Със същата заповед се определят и функциите по ръководството на службите, които приоритетно се възлагат на главните комисари“; член 3, алинея 1, съгласно който: „(...) Възрастовата граница за участие в

конкурса, която не може да надвишава тридесет години, е определена с правилник, приет съгласно член 3, алинея 6 от Закон № 127 от 15 май 1997 г., без да се засягат предвидените в посочения правилник изключения (...).“ Релевантни са също алинея 3 от посочения член 3, която в рамките на разглеждания конкурс предвижда изпит за физическа годност, чийто отрицателен резултат сам по себе си може да доведе до отпадане от процедурата по подбор, както и алинея 4 от посочения член 3, съгласно който: „[д]вадесет процента от свободните места за длъжността „комисар“ са запазени за служители на държавната полиция, които притежават необходимата диплома в областта на правото и са на възраст не повече от четиридесет години (...)“.

Decreto ministeriale n. 103/2018 (Министерско постановление № 103/2018); по-специално член 3, алинея 1, който предвижда възрастова граница от 30 години за участие в публичния конкурс за достъп до длъжността „комисар в държавната полиция“.

Decreto legislativo 30 aprile 1997, n. 165 (Законодателен декрет № 165 от 30 април 1997 г.), с който съгласно членове 1 и 2 се определя възрастова граница от 61 години, след която служителите от държавната полиция се пенсионира поради достигане на максималната възраст.

Обявление от 2 декември 2019 г. ; по-специално член 3, параграф 1, буква d), който определя сред общите условия за допускане [кандидатите] „да са навършили 18 години и да не са навършили 30 години“, и който обаче предвижда, че тази възраст „се увеличава до максимум три години във връзка с действителната военна служба, отбита от кандидатите“, както и че „възрастовата граница не се прилага за служителите от държавната полиция. За лицата от гражданската администрация на Министерство на вътрешните работи възрастовата граница за участие в конкурса е тридесет и пет години“; член 10, с който се освобождават от изпитите за физическа годност лицата, които вече са част от държавната полиция; член 11, алинея 4, който урежда изпита за физическа годност, чийто отрицателен резултат сам по себе си може да доведе до отпадане от процедурата по подбор.

Кратко представяне на фактите и производството

- 1 Жалбоподателят във въззивното производство VT прави опит да се запише чрез специална електронна процедура [в конкурса] по обявлението от 2 декември 2019 г., но не успява да го направи, тъй като информационната система установява, че той не отговаря на изискването за максимална възраст от 30 години, за да може да участва в конкурса за комисар от държавната полиция, предвидено в член 3, параграф 1, буква d) от посоченото обявление, в член 3, параграф 1 от Министерско постановление

№ 103/2018 и в член 3, алинея 1 от Законодателен декрет № 334/2000. Всъщност VT е роден през 1988 г.

- 2 VT подава жалба пред TAR del Lazio (Областен административен съд на Лацио), допуснат е под условие в конкурса и преминава успешно предварителния подбор. С решение № 2672/2020 посоченият съд отхвърля жалбата на VT, като приема, че възрастовата граница, предвидена в обявлението, представлява основателно ограничение и в този смисъл не противоречи нито на италианската конституция, нито на европейската правна уредба за недопускане на дискриминацията, включително въз основа на възрастта, и по-специално на Директива 2000/78/ЕО.
- 3 VT обжалва това решение пред Consiglio di Stato (Държавен съвет, Италия).

Основни доводи на страните в главното производство

- 4 Пред Consiglio di Stato (Държавен съвет) VT изтъква, че италианската правна уредба, която предвижда възрастова граница от 30 години, противоречи на член 3 от Закон № 127 от 15 май 1997 г., на Директива 2000/78/ЕО, на член 21 от Хартата на основните права и на член 10 ДФЕС. Той твърди, че тази максимална възрастова граница представлява неоснователна дискриминация, която не е позволена от горепосочените разпоредби. В това отношение той се позовава на член 3, параграф 1, буква d) от обявлението от 2 декември 2019 г., който предвижда, както се твърди също без основание, горна възрастова граница за определени категории потенциални участници, както и на член 10 от посоченото обявление, който освобождава от изпит за физическа годност лицата, които вече са част от държавната полиция.
- 5 Министерството на вътрешните работи иска въззивната жалба да бъде отхвърлена, като защитава мотивите в решение № 2672/2020 на TAR del Lazio (Областен административен съд на Лацио).

Кратко представяне на мотивите за преюдициалното запитване

- 6 Consiglio di Stato (Държавен съвет) има съмнения относно съвместимостта с европейската правна уредба на Законодателен декрет № 334/2000, на Министерско постановление № 103/2018 и на обявлението от 2 декември 2019 г., като счита, че определянето на разглежданата възрастова граница от 30 години води до дискриминация, основана на възраст по смисъла на член 2 от Директива 2000/78/ЕО, която не е оправдана съгласно членове 4 и 6 от последната. Този въпрос е релевантен за решението по главното производство, тъй като, ако такава несъвместимост бъде установена, VT би могъл да участва в разглеждания конкурс, като се има предвид, че ще бъде в сила член 3, алинея 6 от Закон 127/1997, който не предвижда възрастови граници, с изключение на необходимостта от успешно преминаване на изпити за физическа годност.

- 7 В подкрепа на доводите си Consiglio di Stato (Държавен съвет) се позовава на практиката на Съда на Европейския съюз относно дискриминацията, основана на възраст в областта на наемането на работа в полицейските сили и военните структури, отговарящи за спешната помощ.
- 8 Най-напред посочената запитваща юрисдикция отбелязва, че от текста на член 2, алинея 2 от Декрет № 334/2000 следва, че функциите на полицейския комисар са основно ръководни и с административен характер. Не са предвидени като основни за тази професия оперативни функции с изпълнителен характер, които като такива изискват особено значими физически способности, сравними с изискваните от обикновен служител на испанската национална полиция, като описаните в решението на Съда по дело C-258/2015, които все пак са счетени от Съда за съвместими с възрастова граница, с пет години по-висока от разглежданата в настоящия случай.
- 9 След това Consiglio di Stato (Държавен съвет) се позовава на решението на Съда по дело C-416/13, в което се приема за несъразмерна [възрастовата] граница от 30 години за достъпа до длъжността на редови полицай в испанската местна полиция, чиито функции са предимно административни, но все пак не изключват напълно действия, основани на физическа сила. Поради това запитващата юрисдикция отбелязва, че ограничението от 30 години би трябвало на още по-силно основание да се счита за неподходящо в разглеждания случай, в който подобни действия не са част от типичните задължения на комисаря в държавната полиция.
- 10 Освен това Consiglio di Stato (Държавен съвет) цитира решение на Съда по дело C-229/08, с което той приема за обосновано по силата на член 4, параграф 1 от Директива 2000/78/ЕО възрастовата граница от 30 години за наемане на работа в междинната техническа пожарна служба, като се има предвид, че съответните задачи изискват притежаването на особено значими физически способности, като такива задачи повече не се възлагат след навършване на 45-годишна възраст.
- 11 В светлината на тази съдебна практика Consiglio di Stato (Държавен съвет) изтъква несъразмерния характер на разглежданата граница от 30 години, включително от гледна точка на член 3, алинеи 3 и 4 от Законодателен декрет № 334/2000. От една страна, посочената юрисдикция отбелязва, че при липсата на изисквания, подобни на тези, на които се прави преценка в решението по дело C-258/15, предвиждането на изпити за физическа годност, които, ако не бъдат преминати успешно, водят до отпадане от конкурса, трябва във всеки случай да се счита за достатъчно, за да се гарантира възможността за изпълнение на службата по изисквания от нея начин. От друга страна, от предвиждането на изключение за достъпа до длъжността „комисар“ за служителите от държавната полиция, които вече са на служба, но са по-възрастни, съдържащо се в член 3, алинея 4 от посочения законодателен декрет, следва, че първоначалната възраст от

40 години не е абсолютно несъвместима с функциите на комисаря в държавната полиция.

- 12 Накрая Consiglio di Stato (Държавен съвет) припомня, че съгласно членове 1 и 2 от Законодателен декрет № 165 от 30 април 1997 г. възрастовата граница, след която се пенсионираат служителите от държавната полиция поради достигане на възрастовата граница, е 61 години. Според запитващата юрисдикция тази граница за пенсионната възраст гарантира подходящ трудов стаж преди пенсионирането, включително за лицата, които са започнали кариерата си след 30-годишна възраст.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ